

MEMO

Aan Presidium
Van Griffie
Datum 7 februari 2019
CC
Betreft: Aanpassing rechtspositieregeling raads- en commissieleden 2019
Zaaknummer
Documentnummer

Inleiding

De vergoedingen voor raads- en commissieleden zijn op landelijk niveau geregeld in de Gemeenwet en een rechtspositiebesluit (AmvB) en op lokaal niveau in de Verordening rechtspositie raads- en commissieleden. Eind 2018 heeft de rijksoverheid een nieuw landelijk rechtspositiebesluit voor politieke ambtsdragers vastgesteld dat op 1 januari 2019 in werking is getreden.

In het besluit staat een aantal wezenlijke wijzigingen in de (financiële) aanspraken van raads- en commissieleden ten opzichte van de huidige regeling. De Gemeentewet bepaalt dat raads- en commissieleden alleen maar vergoedingen en tegemoetkomingen mogen ontvangen die bij of krachtens wet zijn toegekend. Het is dus noodzakelijk om de lokale regels/verordening te actualiseren.

Overzicht wijzigingen

De wezenlijke wijzigingen zijn verwerkt in een overzicht (bijlage 1). Een aantal daarvan geldt direct op grond van het rechtspositiebesluit; verwerking in de lokale verordening is niet nodig. Op een aantal punten is wel lokale regelgeving en/of een lokale afweging noodzakelijk. Het gaat om de volgende punten:

1. Reiskostenvergoeding voor raads- en commissieleden. Volgens de nieuwe regels krijgen raads- en commissieleden recht op een vergoeding voor reizen binnen de eigen gemeente. Er moeten afspraken gemaakt worden over de wijze van declaratie;
2. Informatie- en communicatievoorzieningen. Wat de gemeente wel en niet aan raadsleden mag aanbieden is ingrijpend gewijzigd;
3. Pensioenvoorziening. De raad heeft de mogelijkheid om te kiezen voor een vergoeding voor raadsleden waarmee zij zelf voorzieningen kunnen treffen m.b.t. ouderdom, arbeidsongeschiktheid en overlijden;
4. Vergoeding bijzondere commissies en fractievoorzitters.
5. Overig zoals introductie van een grondslag voor de inkoop van bedrijfsgeneeskundige zorg en aanpassing vergoeding bij tijdelijke waarneming burgemeester.

Onderstaand wordt dit per punt verder uitgewerkt.

1. Reis- en verblijfkostenvergoeding

Tot en met vorig jaar gold de regeling dat raadsleden reiskosten binnen de eigen gemeente uit hun onkostenvergoeding moesten betalen. Volgens de nieuwe regeling hebben raads- en

commissieleden recht op vergoeding van reiskosten binnen de eigen gemeente, voor zover het gaat om kosten voor het bijwonen van raads- en commissievergaderingen en om reizen gemaakt voor de uitoefening van de functie. Kosten van openbaar vervoer, parkeerkosten en autokosten (19 cent per kilometer) komen voor vergoeding in aanmerking, taxikosten en fietskosten niet. Daarnaast worden de 'noodzakelijke en redelijkerwijs' gemaakte werkelijke verblijfskosten die een raads- of commissielid maakt in verband met reizen binnen de gemeente, door de gemeente vergoed.

Bij vergoeding moet het gaan om werkelijk gemaakte kosten. De gemeente mag geen forfaitaire regeling instellen waarmee een vast bedrag wordt uitgekeerd. Dit betekent dat raads- en commissieleden declaraties moeten indienen van de gemaakte kosten, met toevoeging van bewijsstukken. Voorstel is om vooralsnog gebruik te gaan maken van een declaratieformulier. Dit formulier kan per mail worden ingediend. De aanspraak op de vergoeding vervalt indien de declaratie niet binnen 3 maanden na het einde van de reis is ingediend.

Om enige controle in te bouwen en de werklast hiervan voor de griffie behapbaar te houden is het voorstel om de volgende procedure te gaan hanteren:

- Raads- en commissieleden, met uitzondering van fractievoorzitters, dienen het formulier via de fractievoorzitter in. Als de fractievoorzitter akkoord is stuurt hij het declaratieformulier via de griffie door naar P&O;
- Fractievoorzitters dienen het formulier via de griffier in. Als de griffier akkoord is, stuurt hij het declaratieformulier door naar P&O. In geval van verschil van mening tussen fractievoorzitter en griffier wordt het geschil voorgelegd aan het presidium. De betreffende fractievoorzitter neemt niet deel aan de beraadslaging hierover.

Kunt u instemmen met de voorgestelde werkwijze?

2. Informatie- en communicatievoorzieningen

Onder de oude regeling was de gemeente verplicht om raads- en commissieleden:

- de keuze te geven tussen computerapparatuur in bruikleen van de gemeente krijgen of een vergoeding krijgen voor het gebruik van de eigen computer;
- een vergoeding te geven voor een internetabonnement thuis.

In de nieuwe regeling is het niet meer toegestaan om een vergoeding voor abonnementen te geven en ook niet meer een vergoeding voor gebruik van eigen apparatuur. Wel mag apparatuur in bruikleen gegeven en door de gemeente afgesloten abonnementen ter beschikking gesteld worden.

Bij ons is al sprake van bruikleen van computerapparatuur. Er is op dit punt geen wijziging van de huidige regeling nodig.

3. Pensioenvoorziening

Vanuit de nieuwe regeling kan de gemeenteraad bij verordening bepalen dat de raadsleden eenmaal per jaar een bedrag ontvangen, waarmee zij voorzieningen kunnen treffen ter zake van arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden. Het bedrag is landelijk bepaald en is gelijk aan de hoogte van één maandvergoeding voor raadsleden.

Er is geen controle vanuit de gemeente, of de raadsleden het geld uitgeven aan voorzieningen ter zake van arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden.

Als de raad hiervoor kiest, zijn de bruto kosten ongeveer € 21.000,-- per jaar.

Kunt u aangeven of een bepaling over de pensioenvoorziening in de verordening op te nemen is?

4. Vergoeding bijzondere commissies en fractievoorzitters

Het nieuwe rechtspositiebesluit is ook van invloed op de mogelijke vergoedingen voor bijzondere commissies en de toelage voor fractievoorzitters. Er is een verschil tussen commissies die op basis

van de Gemeentewet tot ‘zware raadscommissies’ zijn aangemerkt en de overige bijzondere commissies.

Vergoedingen ‘zware raadscommissies’ Gemeentewet

De zogenoemde “zware raadscommissies” worden specifiek omschreven in de Gemeentewet¹ en kennen specifiek voorgeschreven vergoedingen in het rechtspositiebesluit. Dit zijn de:

- **Vertrouwenscommissie:** Voor de duur van de activiteiten ontvangen de leden een toelage van € 120,-- per maand;
- **Rekenkamer/Rekenkamerfunctie:** Voor de duur van de uitoefening van de rekenkamerfunctie/commissie ontvangen leden een toelage van € 120,-- per maand.
- **Onderzoekscommissie (art. 155a Gemeentewet):** Voor de duur van de activiteiten ontvangen de leden een toelage, waarvan de hoogte per verordening wordt bepaald en bedraagt ten hoogste driemaal de maandelijkse vergoeding voor het raadslidmaatschap (€990,55).

Vergoeding overige bijzondere commissies

In het nieuwe rechtspositiebesluit is het nu ook mogelijk een vergoeding voor andere bijzondere commissies op te nemen. Aan het toekennen van een dergelijke vergoeding zijn voorwaarden verbonden:

Het moet een raadscommissie zijn;

- Die bij verordening is ingesteld ter uitvoering van de taken en verantwoordelijkheden van de gemeenteraad;
- Waarvan het commissiewerk een zodanig belang, belasting en tijdsbeslag kent, dat die niet tot het reguliere werk van het raadslid gerekend kan worden. In de verordening moet het meerwerk duidelijk gemotiveerd worden.
- de hoogte van de vergoeding wordt vastgesteld bij lokale verordening met een maximum van €120 per maand voor de duur van de activiteiten van de commissie.

Bij ons zijn er nu twee commissies die daarvoor in aanmerking komen: de auditcommissie en de werkgeverscommissie. Het Presidium is een mogelijkheid; dit kan echter alleen door voor deze commissie expliciet een verordening in te stellen. In alle gevallen geldt dat in de betreffende verordening de hoogte van de vergoeding vastgesteld dient te worden.

Kunt u aangeven of wel of geen extra vergoeding voor de leden van deze bijzondere commissies wordt ingesteld? En wat de hoogte van deze vergoeding is?

Toelage fractievoorzitters

De toelage voor de fractievoorzitters is in het nieuwe rechtspositiebesluit niet meer is uitgewerkt in een percentage van de raadsvergoeding. De vergoeding bestaat nu uit een vast bedrag van € 70,-- per maand voor alle fractievoorzitters met daarnaast een variabel bedrag, per fractielid € 10,-- buiten de fractievoorzitter, tot een maximum van €150,-- per maand.

Overig

Voor de toelichting op inkoop van bedrijfsgeneeskundige zorg en de aanpassing vergoeding bij tijdelijke waarneming burgemeester wordt naar het overzicht verwezen.

Financiën

Het is op voorhand lastig in te schatten wat de kosten van de reiskostenregeling zullen zijn.

¹ Artikelen 61, derde lid, 81oa, en 155a van de Gemeentewet.

Op basis van de keuzes die de raad maakt en de kosten in de praktijk van de reiskostenregeling, zullen de meerkosten in eerste instantie geraamd worden en opgenomen in BURAP 1 en vervolgens in de kadernota 2020 meegenomen worden.

Vervolgproces

De te maken keuzes zullen verwerkt moeten worden in de lokale verordening Rechtspositie Raads- en commissieleden, die door de raad moet worden vastgesteld. Het streven is om de geactualiseerde versie in de raad van 11 april vast te stellen, na bespreking in het Presidium van 14 maart a.s.

Na vaststelling treedt de verordening met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2019 in voor de genoemde punten (m.u.v. de toelage fractievoorzitters, die al per 1 januari 2019 wordt ontvangen).

Bespreekpunten

1. Kunt u instemmen met de werkwijze voor de declaratie van de reis- en verblijfkosten zoals beschreven in paragraaf 2?
2. Kunt u aangeven of er draagvlak is voor het instellen van een regeling ‘ter zake van arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden’?
3. Kunt u aangeven of er draagvlak is voor het instellen van een extra vergoeding voor de werkzaamheden in de auditcommissie en werkgevercommissie? En wat de hoogte van deze vergoeding is?
4. Kunt u aangeven of er draagvlak is om het Presidium aan te merken als bijzondere commissie?

Vergelijking rechtspositieregeling voor raadsleden 2018 – 2019

Onderwerp	Verordening rechtspositie wethouders-, raads- en commissieleden (regeling t/m 2018)	Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers (nieuwe regeling 2019)	Noodzakelijke aanpassingen gemeentelijke verordening rechtspositie raads- en commissieleden
Toelage deelname aan vertrouwenscommissie en rekenkamercommissie	Toelage van € 79,91 per vergadering conform Tabel IV van het Rechtspositiebesluit wethouders-, raads- en commissieleden	Toelage van € 120,-- p.m. voor de duur van de werkzaamheden.	Geen, vloeit rechtstreeks voort uit rijksregeling
Toelage deelname aan een onderzoekscommissie	Toelage van € 79,91 per vergadering conform Tabel IV van het Rechtspositiebesluit wethouders-, raads- en commissieleden	Toelage bij verordening te bepalen (maximaal per jaar 3 x maandelijks raadsvergoeding).	Geen, wordt geregeld in de verordening die opgesteld wordt als de raad een onderzoekscommissie instelt.
Toelage deelname aan bijzondere commissie	Toelage van € 79,91 per vergadering conform Tabel IV van het Rechtspositiebesluit wethouders-, raads- en commissieleden	Toelage, bij verordening te bepalen; maximaal € 120,-- per maand gedurende de werkzaamheden.	Indien gekozen wordt voor een toelage bij de auditcommissie en werkgeverscommissie, is aanpassing van deze verordening op dit punt aan de orde.
Toelage fractievoorzitters	--	€ 70,-- p.m. + € 10,-- p.m. voor elk raadslid dat de fractie telt, de fractievoorzitter niet meegerekend, met een maximum van € 150,-- p.m.	Geen, vloeit rechtstreeks voort uit rijksregeling

Onderwerp	Verordening rechtspositie wethouders-, raads- en commissieleden (regeling t/m 2018)	Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers (nieuwe regeling 2019)	Noodzakelijke aanpassingen gemeentelijke verordening rechtspositie raads- en commissieleden
Reiskostenvergoeding voor reizen binnen de gemeente	Rechtspositiebesluit kende geen regeling voor reiskosten. Raadsleden moesten reiskosten binnen de gemeente betalen uit de vaste onkostenvergoeding;	Introductie regeling van reiskostenvergoeding woon- werkverkeer en dienstreizen binnen de gemeente door raadsleden en commissieleden. Het gaat hierbij om kosten voor het bijwonen van vergaderingen en voor overige reizen gemaakt voor de uitoefening van de functie. In ministeriele regeling staat gedetailleerd welke kosten voor vergoeding in aanmerking komen (o.a kosten openbaar vervoer, parkeerkosten, en autokosten voor € 0,19 per kilometer).	In de verordening wordt alleen een bepaling opgenomen over de wijze van declareren. Het overige ligt vast in de landelijke regelgeving.
Verzekering ouderdomspensioen, invaliditeit en overlijden	Niet opgenomen.	De raad kan bij verordening bepalen dat raadsleden 1x jr. een bedrag ontvangen (maandbedrag raadsvergoeding), waarmee zij voorzieningen kunnen treffen voor arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden.	Het is optioneel of de raad kiest voor de nieuwe regeling. Als de raad hiervoor kiest staat het bedrag vast (één maandsalaris per raadslid). Het gaat dan om 21 x € 990,55 = € 20.801,-- bruto per jaar. Dit bedrag wordt jaarlijks in maart/april uitgekeerd.
Informatie- en communicatievoorziening	Tablet in bruikleen ter beschikking gesteld inclusief 4g abonnement.	Gemeente stelt aan raads- en burgerraadsliden informatie- en communicatiemiddelen en bijbehorende abonnementen ter beschikking. Vergoeding voor gebruik eigen apparatuur en zelf afgesloten abonnementen is niet toegestaan.	Geen. Was in de huidige Verordening al zo opgenomen.

Onderwerp	Verordening rechtspositie wethouders-, raads- en commissieleden (regeling t/m 2018)	Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers (nieuwe regeling 2019)	Noodzakelijke aanpassingen gemeentelijke verordening rechtspositie raads- en commissieleden
Bedrijfsgeneeskundige zorg	--	Voorziening voor bedrijfsgeneeskundige zorg voor raadsleden.	Geen, vloeit rechtstreeks voort uit rijksregeling
Aanvulling voor waarnemend raadslid	--	Indien een raadslid langer dan een maand onafgebroken de burgemeester als burgemeester, niet zijnde als voorzitter van de raad, waarneemt, dan wordt zijn raadswedde aangevuld tot het salarisniveau van de burgemeester.	Geen, vloeit rechtstreeks voort uit rijksregeling. In praktijk komt deze vorm van waarneming zelden voor.